

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie

LLU.411.001.03.2020

**Pan
Grzegorz Gwozda
Dyrektor
Szkoły Podstawowej
im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii
Sabaudia 47
22-600 Tomaszów Lubelski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr R/20/001 „Efekty realizacji wybranych projektów związanych ze zwiększeniem dostępności i wykorzystania szybkiego Internetu na terenie województwa lubelskiego”

I. Dane identyfikacyjne

<i>Jednostka kontrolowana</i>	Szkoła Podstawowa im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii (dalej: <i>Szkoła</i>), Sabaudia 47; 22-600 Tomaszów Lubelski.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Grzegorz Gwozda, Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii od 1 września 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Ewa Magdziak — Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii do 31 sierpnia 2019 r. oraz Dyrektor Zespołu Szkół Publicznych im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii — do 31 sierpnia 2017 r.
<i>Zakres przedmiotowy kontroli</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Wykorzystanie dostępu do sieci szerokopasmowej zbudowanej w wyniku realizacji projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.2. Przygotowanie szkoły do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu oraz kontaktach z rodzicami i uczniami.3. Realizacja zadań edukacyjnych szkoły za pośrednictwem Internetu, w związku z czasowym zawieszeniem zajęć w roku szkolnym 2019/2020 oraz uczestnictwo w projekcie „Zdalna Szkoła”.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2016-2020 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
<i>Podstawa prawna podjęcia kontroli</i>	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontroler</i>	Przemysław Fidecki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/81/2020 z dnia 17 czerwca 2020 r. (akta kontroli, tom I str. 3-5, 14)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W związku z realizacją projektu „Internet NGA na obszarze 031”, dofinansowanego ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, Szkoła od marca 2020 r. posiadała dostęp do Internetu za pośrednictwem światłowodowej sieci szerokopasmowej. Od maja 2020 r. uruchomiono w Szkole podłączenie do publicznej Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE).

Szkoła wykorzystywała dostęp do Internetu za pośrednictwem sieci szerokopasmowej zbudowanej w wyniku realizacji projektu i była przygotowana do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu oraz kontaktach z rodzicami i uczniami. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem COVID-19 realizowana była działalność edukacyjna z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W ramach projektu „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” otrzymała cztery

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej: *ustawa o NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

laptopy, co zwiększyło liczbę sprzętu komputerowego możliwego do wypożyczenia uczniom lub nauczycielom.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały przede wszystkim na nienależnym zabezpieczeniu interesów Szkoły we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Dotyczyły: udostępniania pomieszczenia Szkoły beneficjentowi projektu przez okres ponad ośmiu miesięcy bez zawarcia pisemnej umowy; bezpodstawnym opłaceniu faktur z tytułu korzystania z Internetu szerokopasmowego w łącznej kwocie 442,80 zł; niewystarczająco rzetelnym udokumentowaniu odbioru urządzeń multimedialnych we wrześniu 2018 r. oraz zweryfikowaniu uruchomienia usługi OSE w maju 2020 r.; nieudostępnianiu w Internecie wymaganych prawem informacji publicznych oraz regulaminu korzystania z dziennika elektronicznego; niejednoznacznym ustaleniu uprawnień rodziców uczniów w zakresie oddania laptopów do użytkowania osobom trzecim w umowach użyczenia sprzętu do nauki zdalnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Wykorzystanie dostępu do sieci szerokopasmowej zbudowanej w wyniku realizacji projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa

Opis stanu faktycznego

1.1. Szkoła Podstawowa im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii powstała — jako ośmioletnia szkoła podstawowa — z dniem 1 września 2017 r. w wyniku przekształcenia Zespołu Szkół Publicznych im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii, w związku z wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego. Organem prowadzącym Szkołę jest Gmina Tomaszów Lubelski.

W objętym kontrolą okresie liczba uczniów w Szkole (według stanu na 30 września) wynosiła: w roku szkolnym 2016/2017 — 85 w siedmiu oddziałach klasowych (w tym 41 w trzech oddziałach przedszkolnych), 2017/2018 — 130 w 11 oddziałach (w tym 41 w trzech oddziałach przedszkolnych oraz 25 w dwóch oddziałach gimnazjalnych), 2018/2019 — 127 w 11 oddziałach (w tym 35 w trzech oddziałach przedszkolnych oraz dziewięciu w jednym oddziale gimnazjalnym), 2019/2020 — 131 w 10 oddziałach (w tym 39 w trzech oddziałach przedszkolnych).

Liczba nauczycieli w tym okresie (według stanu na 30 września) wynosiła: w roku szkolnym 2016/2017 — 14 pełnozatrudnionych oraz 11 niepełnozatrudnionych (ogółem 17,97 etatów), 2017/2018 — 13 pełnozatrudnionych oraz pięciu niepełnozatrudnionych (ogółem 15,13 etatów), 2018/2019 — 12 pełnozatrudnionych oraz pięciu niepełnozatrudnionych (ogółem 15,06 etatów), 2019/2020 — 13 pełnozatrudnionych oraz dziewięciu niepełnozatrudnionych (ogółem 16,08 etatów⁴).

(akta kontroli, tom I str. 19-34, 341-343)

Według danych w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) na dzień 31 grudnia 2019 r. w Szkole było 11 sal lekcyjnych, jedna pracownia komputerowa, biblioteka, sala do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. W bibliotece znajdowało się 26 książek i materiałów dydaktycznych na nośnikach elektronicznych w formie audiowizualnej i dwie w formie dźwiękowej. Szkoła posiadała osiem projektorów multimedialnych i sześć tablic interaktywnych, trzy telewizory z przekątną ekranu co najmniej 28 cali, dwie drukarki wielofunkcyjne.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Etaty według stanu na dzień 14 stycznia 2020 r.

Szkoła dysponowała 31 komputerami, 28 z nich (w tym 18 laptopów) było wykorzystywanych do celów dydaktycznych. 20 komputerów miało do pięciu lat, jeden od pięciu do 10 lat, a 10 miało powyżej 10 lat. Szkoła posiadała dostęp do Internetu za pośrednictwem łącza światłowodowego o przepustowości (jak podano w SIO) powyżej 10 Mb/s do 100 Mb/s. Szkoła posiadała możliwość korzystania z bezprzewodowego dostępu do Internetu poprzez wewnątrzszkolną sieć komputerową.

(akta kontroli, tom I str. 32-38)

W związku z realizacją projektu nr POPC.01.01.00-06-0081/16 „Internet NGA na obszarze 031”, realizowanego przez P.P.H.U. Koper Jan, dofinansowanego ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, Priorytet 1. *Powszechny dostęp do szybkiego Internetu; Działanie 1.1 Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach* do Szkoły doprowadzono kabel światłowodowy sieci szerokopasmowej, a następnie — w związku ze zmianą koncepcji budowy sieci na terenie miejscowości Sabaudia — doprowadzono kolejne przyłącze światłowodowe i zbudowano w pomieszczeniu szkolnym węzeł sieci dostępowej. Przyłącza do budynku Szkoły wykonano w mikrokanalizacji doziemnej. W dniu 28 lutego 2019 r. firma P.P.H.U. Koper Jan odebrała od wykonawcy wykonany węzeł sieci dostępowej wraz z zamontowanymi urządzeniami aktywnymi po ich konfiguracji. Szkoła została przyłączona do węzła sieci dostępowej za pośrednictwem przyłącza abonenckiego, mającego zakończenie w sali komputerowej.

(akta kontroli, tom I str. 233-239)

W objętym kontrolą okresie Szkoła korzystała z Internetu za pośrednictwem łącza radiowego oraz światłowodowego łącza szerokopasmowego.

W dniu 23 marca 2016 r. Szkoła (jako Zespół Szkół) zawarła na okres 24 miesięcy z firmą P.P.H.U. Koper Jan umowę o świadczenie usług internetowych, dotyczącą korzystania z Internetu przekazywanego za pośrednictwem technologii radiowej⁵ o prędkości 10 Mb/s. W dniu 12 października 2017 r. Szkoła z tą samą firmą zawarła umowę usług dostępu do Internetu w technologii radiowej na okres 24 miesięcy, w której podwyższona została maksymalna przepustowość łącza do klienta do 30 Mb/s (prędkość od klienta pozostała na poziomie 10 Mb/s) i obniżony został miesięczny koszt korzystania z Internetu ze 184,95 zł do 73,80 zł. Po uzyskaniu przez Szkołę dostępu do Internetu za pośrednictwem światłowodu, podpisano aneks do umowy, zgodnie z którym od 1 marca 2020 r. zmieniono plan taryfowy, wprowadzając pakiet z Internetem o prędkości 100 Mb/s, przedłużono okres obowiązywania umowy na 24 miesiące oraz obniżono do 0 zł miesięczny koszt korzystania z Internetu.

Miesięczny koszt korzystania z Internetu do lutego 2020 r., wynikający z opłat przekazywanych ww. firmie, wynosił: 184,95 zł (od kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r.) 73,80 zł (od października 2017 r. do końca lutego 2020 r.). Od marca 2020 r. Szkoła nie ponosiła żadnych kosztów.

W dniu 3 września 2019 r. Szkoła zawarła z firmą P.P.H.U. Koper Jan umowę najmu, na podstawie której na okres od 3 września 2019 r. do 31 grudnia 2025 r. oddano pomieszczenie o powierzchni 4 m² do dyspozycji ww. firmy w celu prowadzenia działalności związanej z projektem „Internet NGA na obszarze 031” działania 1.1. Najemca nie był zobowiązany do wnoszenia opłat z tytułu najmu. Pomieszczenie szkolne, w którym znajduje się węzeł dostępowy sieci

⁵ Podstawowy Internet minimum 2 Mb/s w technologii radiowej w paśmie w przedziale 2,4-5 Ghz.

szerokopasmowej należący do firmy P.P.H.U. Jan Koper udostępnione zostało ww. firmie w grudniu 2018 r.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że w wynajmowanym pomieszczeniu mieścił się wybudowany w ramach projektu węzeł dostępowy sieci szerokopasmowej należący do ww. firmy, umożliwiający przekazywanie Internetu gospodarstwom domowym w miejscowości Sabaudia. Umowę najmu zawarto do 2025 r. ze względu na wymagany dla projektu okres trwałości.

(akta kontroli, tom I str. 39-55, 138, 181-226, 240)

1.2. Dyrektor Szkoły zgłosił Szkołę do OSE we wrześniu 2019 r., a w dniu 7 listopada 2019 r. zawarł w imieniu Szkoły z podmiotem o nazwie Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa — Państwowy Instytut Badawczy (NASK) umowę o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Zgodnie z umową NASK zobowiązał się do świadczenia Szkole usług: szerokopasmowego dostępu do Internetu o symetrycznej przepustowości co najmniej 100 Mb/s; bezpieczeństwa teleinformatycznego (obejmujących ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem, monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego oraz przeciwdziałanie dostępowi do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju uczniów, usługa tzw. „Bezpieczeństwo OSE PLUS”), ułatwiających użytkownikom OSE dostęp do technologii cyfrowych; przygotowania OSE w sposób umożliwiający świadczenie ww. usług, eksploatację, utrzymanie i modernizację OSE, usuwanie awarii, oraz nadzór nad jej funkcjonowaniem. Usługi świadczone przez NASK były nieodpłatne. Umowa została zawarta za zgodą organu prowadzącego i na czas nieokreślony. W związku z umową Dyrektor oświadczył, że upoważnia operatora wybranego przez NASK w drodze zamówienia publicznego w celu świadczenia usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu i wskazane przez operatora firmy podwykonawcze do wykonania w budynku Szkoły przyłącza telekomunikacyjnego umożliwiającego świadczenie przez NASK usługi dostępu do Internetu.

W dniu 18 lutego 2020 r. wykonana została instalacja OSE w Szkole, co potwierdzono protokołem zdawczo-odbiorczym. Dyrektor potwierdził odbiór i instalację urządzeń i elementów infrastruktury (switch, CPE, Access Point/AP, szafa, tablica informacyjna) oraz nie zgłosił zastrzeżeń co do sposobu i jakości wykonanej instalacji. W Szkole uruchomiono usługi OSE w dniu 22 maja 2020 r. W protokole zdawczo-odbiorczym Dyrektor potwierdził uruchomienie usługi OSE w ramach *Białego Montażu 2*, nie zaznaczył potwierdzenia dotyczącego uruchomienia usługi w ramach pełnej instalacji. W protokole brak było informacji o tym, czy uruchamiając sieć OSE w Szkole, operator OSE lub jego przedstawiciel przeprowadzili test prędkości łącza i instruktaż użytkownika w zakresie instalacji certyfikatów SSL w przypadku zamówienia usługi bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Dyrektor wyjaśnił m.in., że w dniu 22 maja 2020 r. przeprowadzono test prędkości łącza i instruktaż użytkownika. Podał, że nie potrafi odpowiedzieć na pytanie, dlaczego nie zostało to udokumentowane. Wyjaśnił także, że nie zaznaczył w protokole potwierdzenia dotyczącego uruchomienia usługi w ramach pełnej instalacji przez nieuwagę. Nie zauważył przy podpisywaniu protokołu, że usługa nie została zaznaczona.

W trakcie oględzin NIK (9 i 10 września 2020 r.) połączenie do OSE za pośrednictwem sieci kablowej dostępne było w siedmiu pomieszczeniach (sześciu dydaktycznych i gabinecie Dyrektora), a za pośrednictwem wyłącznie sieci bezprzewodowej dostępne było w siedmiu innych pomieszczeniach (w tym pięciu dydaktycznych oraz sekretariacie i pokoju nauczycielskim).

(akta kontroli, tom I str. 56-91, 139, 251, 271, 327-331)

1.3. W związku z podłączeniem do OSE nie przeprowadzono prac adaptacyjnych w zakresie infrastruktury sieci komputerowej szkoły oraz nie doposażono Szkoły w sprzęt komputerowy.

(akta kontroli, tom I str. 16)

1.4. Szkoła zabezpieczała uczniów korzystających z Internetu przed dostępem do treści, które mogły stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w związku z realizacją przez NASK bezpłatnych usług bezpieczeństwa teleinformatycznego, obejmujących ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem, monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego oraz przeciwdziałanie dostępowi do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju uczniów (usługa „Bezpieczeństwo OSE PLUS”).

W trakcie oględzin NIK (9 i 10 września 2020 r.) stwierdzono, że na każdym komputerze podłączonym do sieci OSE oprogramowanie to skutecznie blokowało niepożądane strony.

(akta kontroli, tom I str. 56-87, 327-331)

1.5. Zgodnie z Regulaminem świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, stanowiącym załącznik nr 3 do umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, w Szkole powinien zostać powołany tzw. „Koordynator OSE w Szkole”, tj. osoba wskazana przez dyrektora szkoły, odpowiedzialna za informowanie o usługach dostępnych w szkole, a także „Techniczny Reprezentant Szkoły” — podmiot lub osoba upoważniona przez dyrektora szkoły do kontaktów z operatorem OSE w sprawach technicznych (w szczególności w sprawach podłączenia szkoły do OSE, wypełnienia ankiety technicznej na potrzeby opracowania koncepcji podłączenia szkoły, akceptacji koncepcji podłączenia szkoły, zgłaszania problemów w działaniu usług OSE).

W Szkole powołano ww. osoby w dniu 10 października 2019 r. Technicznym Reprezentantem Szkoły został Dyrektor, Koordynatorem OSE sekretarz Szkoły. W dniu 1 września 2020 r. powołano osobę pomocniczą do spraw związanych z koordynowaniem i reprezentowaniem — został nią nowo zatrudniony nauczyciel informatyki.

Od początku podłączenia w maju do lipca 2020 r. OSE nie działało prawidłowo w niektórych komputerach szkolnych — brak było połączenia z Internetem w komputerach znajdujących się na parterze budynku Szkoły. Według wyjaśnień Dyrektora Szkoły problem został tymczasowo rozwiązany w maju przez pracownika firmy P.P.H.U. Koper Jan, który skonfigurował OSE w komputerach na piętrze budynku, a w komputerach na parterze Internet z firmy Tom-net (dostawca Internetu powiązany z firmą P.P.H.U. Koper Jan). Szkoła próbowała się telefonicznie skontaktować z firmą, która wykonała instalację i uruchomienie OSE, jednak nie było kontaktu z tą firmą (według wyjaśnień Dyrektora Szkoły — prawdopodobnie ze względu na występującą w tamtym okresie pandemię COVID-19).

W trakcie kontroli NIK Dyrektor podjął działania w celu ostatecznego rozwiązania problemu. Na początku sierpnia 2020 r. skontaktowano się z firmą P.P.H.U. Koper Jan w celu sprawdzenia podłączenia. Według informacji przekazanej przez Dyrektora w dniu 5 sierpnia 2020 r. problem wynikał z nieprawidłowego podłączenia kabla między serwerami przez osobę podłączającą OSE. Pracownik firmy P.P.H.U. Koper Jan zmienił ustawienia kabli w serwerowni, w związku z czym problem został rozwiązany — OSE działało już w całej Szkole.

Z zastrzeżeniem ww. problemu, według wyjaśnienia Dyrektora Szkoły, przepustowość dostarczana w ramach OSE w badanym okresie była wystarczająca dla sprawnego i nieutrudnionego korzystania z sieci Internet i nie występowały przerwy ani utrudnienia w korzystaniu z sieci Internet.

Badanie prędkości Internetu OSE z wykorzystaniem strony <https://www.speedtest.pl/>, przeprowadzone w trakcie oględzin NIK (9 i 10 września 2020 r.) na wszystkich dostępnych komputerach, podłączonych do Internetu, wykazało, że za pośrednictwem kabla w sześciu pomieszczeniach dydaktycznych prędkość pobierania wynosiła średnio 92,96 Mb/s, a prędkość wysyłania 94,23 Mb/s. W przypadku pięciu komputerów podłączonych do OSE za pośrednictwem sieci bezprzewodowej w pięciu pomieszczeniach dydaktycznych prędkość pobierania wahała się od 2,46 Mb/s do 74,70 Mb/s, a prędkość wysyłania — od 2,38 Mb/s do 62,88 Mb/s.

(akta kontroli, tom I str. 56-83, 269, 271-272, 327-331)

1.6. Specyfikacje komputerów szkolnych umożliwiały dostęp do sieci szerokopasmowej o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, jednak możliwość wykorzystania w pełnym zakresie tej przepustowości dotyczyła tylko komputerów podłączonych do Internetu za pośrednictwem kabla. Funkcjonująca sieć bezprzewodowa nie dawała możliwości pełnego wykorzystania (w ramach dostępu do Internetu) przepustowości OSE w pięciu pomieszczeniach dydaktycznych.

(akta kontroli, tom I str. 16, 327-331)

1.7. Uczniowie i nauczyciele mogli korzystać z sieci Internetu szerokopasmowego poprzez szkolne i prywatne urządzenia, tj. komputery, telefony, tablety. Dzieci i młodzież miała możliwość korzystania z Internetu w czasie zajęć lekcyjnych, na zajęciach pozalekcyjnych oraz w trakcie przerw.

Szkoła była informowana o możliwościach wykorzystania sieci OSE. Informacja pochodziła najczęściej od Zespołu Infolinii OSE. Informacje dotyczyły webinarów⁶, a także zdalnego nauczania.

(akta kontroli, tom I str. 16)

1.8. W badanym okresie pracownicy Szkoły uczestniczyli w szkoleniach i webinarach, których celem było przygotowanie do wykorzystania zasobów cyfrowych Internetu, m.in. dotyczących: prowadzenia dziennika elektronicznego, przygotowania i drukowania świadectw i arkuszy ocen oraz obsługi aplikacji (czerwiec, sierpień, wrzesień 2019 r., czerwiec 2020 r.), odpowiedzialności placówek oświatowych za informacje wprowadzane do nowego SIO i ich wpływu na finansowanie roku 2020 (marzec 2020 r.), zadań dyrektora i nauczycieli z uwzględnieniem także tych wynikających z nauczania zdalnego (czerwiec 2020 r.).

(akta kontroli, tom I str. 16-17, 228-232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Szkoła udostępniała firmie P.P.H.U. Koper przez okres ponad ośmiu miesięcy, tj. od grudnia 2018 r. do września 2019 r. pomieszczenie o powierzchni 4 m² z węzłem dostępowym sieci szerokopasmowej należącej do ww. firmy bez zawarcia pisemnej umowy.

Pomieszczenie szkolne, w którym znajdował się węzeł dostępowy udostępnione zostało ww. firmie w grudniu 2018 r. Dopiero w dniu 3 września 2019 r. Szkoła

⁶ Seminaria, które odbywają się za pośrednictwem Internetu. Multimedialna forma komunikacji zdalnej oparta o technologię, za której pośrednictwem organizator spotyka się ze swoją publicznością w wirtualnej sali konferencyjnej.

zawarła z firmą P.P.H.U. Koper Jan umowę bezpłatnego najmu pomieszczenia na okres od 3 września 2019 r. do 31 grudnia 2025 r.

Zgodnie z art. 660 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁷ umowa najmu nieruchomości lub pomieszczenia na czas dłuższy niż rok powinna być zawarta na piśmie, a w razie niezachowania tej formy poczytuje się umowę za zawartą na czas nieoznaczony.

Była Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że pomieszczenie zostało udostępnione na podstawie umowy ustnej; umowa pisemna została sporządzona, ale nie doszło do jej podpisania przez niedopatrzenie.

(akta kontroli, tom I str. 53-55, 138, 240, 295)

2. Szkoła bezpodstawnie opłaciła faktury firmy P.P.H.U. Koper Jan z tytułu korzystania z Internetu szerokopasmowego za okres od września 2019 r. do końca lutego 2020 r. w łącznej kwocie 442,80 zł.

Z firmą P.P.H.U. Koper Jan podpisano aneks do umowy o świadczenie usług internetowych, zgodnie z którym od marca 2020 r. Szkoła nie ponosiła miesięcznych kosztów z tytułu korzystania z Internetu (w wysokości 73,80 zł) przekazywanego za pośrednictwem sieci szerokopasmowej. Odstąpienie przez ww. firmę od naliczania miesięcznych kosztów z tytułu korzystania z Internetu wynikało z wzajemnych uzgodnień związanych z nieodpłatnym udostępnieniem pomieszczenia o powierzchni 4 m² firmie P.P.H.U. Koper Jan w umowie najmu zawartej w dniu 3 września 2019 r.

W związku ze stwierdzeniem przez NIK, że mimo podpisania umowy najmu we wrześniu 2019 r. Szkoła opłacała jeszcze przez sześć miesięcy abonament za korzystanie z Internetu, Dyrektor Szkoły poinformował, że wynikało to z omyłki firmy P.P.H.U. Koper Jan, która nie została zweryfikowana przez Szkołę i miało to zostać skorygowane przez wystawienie faktur korygujących.

Omyłka została skorygowana w trakcie kontroli NIK. W dniu 30 lipca 2020 r. przekazano Szkole faktury korygujące, a w dniu 31 lipca 2020 r. na konto Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Tomaszowie Lubelskim wpłynęła kwota 442,80 zł z tytułu zwrotu nadpłaty. Właściciel firmy P.P.H.U. Koper Jan wyjaśnił, że wynikało to z automatycznego wystawiania faktur przez system finansowo-księgowy firmy obsługującej P.P.H.U. Koper Jan.

(akta kontroli, tom I str. 39-55, 138, 240, 243-254)

3. Niewystarczająco rzetelnie zweryfikowano uruchomienie usługi OSE w maju 2020 r.

W Szkole uruchomiono usługi OSE w dniu 22 maja 2020 r., co zostało potwierdzone przez Dyrektora Szkoły, będącego jednocześnie Technicznym Reprezentantem Szkoły. Mimo to, od początku podłączenia do sierpnia 2020 r., OSE nie działało prawidłowo - w komputerach, znajdujących się na parterze budynku Szkoły nie było Internetu OSE, a problem wynikał z nieprawidłowego podłączenia kabla między serwerami przez osobę podłączającą OSE.

Dyrektor wyjaśnił, że w maju 2020 r. przy pierwszym sprawdzeniu po zainstalowaniu OSE, Internet w komputerach działał, dopiero po powtórным włączeniu Internet z OSE nie działał w komputerach na parterze. Przedstawiciel wykonawcy podłączającego OSE, był wtedy już w drodze do następnej szkoły, więc ze Szkoły zadzwoniono do firmy obsługującej dotychczasowy Internet z prośbą o pomoc. W związku z tym, że komputery na parterze były podłączone także do Internetu

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145.

ww. firmy, problem z podłączeniem do Internetu tych komputerów został rozwiązany tego samego dnia.

(akta kontroli, tom I str. 90-91, 251, 271-272, 305, 307)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła wykorzystywała dostęp do sieci szerokopasmowej zbudowanej w wyniku realizacji projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nienależnym zabezpieczeniu interesów Szkoły we współpracy z beneficjentem projektu „Internet NGA na obszarze 031” oraz wykonawcą podłączenia OSE.

OBSZAR

2. Przygotowanie szkoły do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu oraz kontaktach z rodzicami i uczniami

Opis stanu faktycznego

2.1. Wszystkie szkolne i przedszkolne klasy były wyposażone w laptopy, które mogły być wykorzystane w pracy dydaktycznej. W sześciu pomieszczeniach dydaktycznych były tablice interaktywne z projektorami multimedialnymi. W pracowni komputerowej znajdowało się 10 komputerów stacjonarnych z monitorami (komputery nie były używane w pracy dydaktycznej w drugim semestrze roku szkolnego 2019/2020).

(akta kontroli, tom I str. 17, 327-331)

2.2. W Szkole od roku szkolnego 2019/2020 wprowadzono dziennik elektroniczny, który obejmował w szczególności e-dziennik, obsługę sekretariatu szkolnego i tworzenie świadectw i wchodził w skład zakupionego przez Szkołę oprogramowania (przeznaczonego dla szkół, które nie prowadzą samodzielnie dokumentacji księgowo-płacowej).

Umowa licencyjna na oprogramowanie została podpisana w dniu 6 maja 2019 r. Opłata licencyjna (roczna) określona w umowie wynosiła 1 085 zł brutto (zapłacono 29 maja 2019 r.), a od 13 maja 2020 r. 1 431 zł (zapłacono 9 czerwca 2020 r., umowa miała formę odnawialną, Szkoła nie złożyła pisemnego oświadczenia o braku woli kontynuowania umowy). W związku z obsługą oprogramowania, przeprowadzono w szczególności dwa szkolenia: szkolenie z tej aplikacji (wrzesień 2019 r., opłata w wysokości 3 000 zł); webinarium dotyczące przygotowania i drukowania świadectw i arkuszy ocen w systemie (czerwiec 2020 r., opłata w wysokości 600 zł). W szkoleniach wzięli udział wszyscy wychowawcy klas (siedem osób), Dyrektor i pracownicy administracyjni Szkoły.

Dziennik był prowadzony wyłącznie w formie elektronicznej. Szkoła posiadała zgodę organu prowadzącego na taką formę prowadzenia dziennika, wydaną zarządzeniem nr 75/2019 Wójta Gminy Tomaszów Lubelski z dnia 24 czerwca 2019 r. Zgodnie z § 4 ww. zarządzenia w Szkole został opracowany Regulamin korzystania z dziennika elektronicznego. Regulamin wszedł w życie z dniem 1 września 2019 r.

Za pośrednictwem Internetu, poprzez oprogramowanie dziennika, rodzice mieli dostęp do ocen swoich dzieci oraz do kontaktu z nauczycielami i administracją szkoły. Nie płacili za dostęp do e-dziennika. Loginy do dziennika elektronicznego rodzice otrzymali we wrześniu i październiku 2019 r. (wysłane na adresy e-mail).

Oględziny dziennika przeprowadzone w dniu 31 sierpnia 2020 r. w formie badania na komputerze Dyrektora Szkoły wybranych funkcji dziennika oraz zapisów w dzienniku dotyczących wybranego oddziału szkolnego (7A) w drugim semestrze roku szkolnego 2019/2020 wykazały, że w dzienniku funkcjonował panel „Wiadomości” umożliwiający korespondencję z rodzicami i nauczycielami, panel „Dziennik” służący zapisywaniu tematów lekcji, panel ocen bieżących, ocen

śródrocznych i rocznych, panel „Uwagi”. W programie prowadzono siedem dzienników dla wszystkich klas szkoły podstawowej. Analiza wpisów do dziennika dotyczących oddziału klasowego 7A wykazała, że tematy zajęć zostały wpisane przez nauczycieli w wybranych losowo tygodniach zajęć (27-31.01.2020 r.; 23-27.03.2020 r.; 20-24.04.2020 r.; 11-15.05.2020 r.); wpisane zostały także oceny bieżące w przypadku dwóch badanych przedmiotów (język polski, muzyka⁸ z częstotliwością umożliwiającą wystawienie oceny rocznej) oraz oceny roczne. W dzienniku figurowały także adnotacje Dyrektora Szkoły o kontroli dzienników: 10.03.2020 r., 8.05.2020 r., 25.06.2020 r. W panelu pn. „Kartoteka ucznia” badanie danych w dzienniku dotyczących pięciu losowo wybranych uczniów oddziału 7A wykazało, że w dzienniku wpisane zostały e-mail i telefon komórkowy ucznia i jego rodziców.

(akta kontroli, tom I str. 17, 227-228, 232, 257-263, 269, 273-276, 289-292, 297-298, 308-323)

2.3. W ramach rządowego programu „Aktywna tablica”⁹ zakupiono dla Szkoły dwie tablice interaktywne z projektorami ultraogniskowymi oraz dwa zestawy głośników.

Dyrektor Szkoły w dniu 16 kwietnia 2018 r. złożył wniosek do organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego w 2018 r. na zakup pomocy dydaktycznych w ramach ww. programu. We wniosku m.in. podano, że Szkoła spełnia warunki udziału w programie, ponieważ posiada trzy przenośne komputery i router, trzy sale lekcyjne z dostępem do Internetu dostosowane do potrzeb funkcjonowania tablicy interaktywnej lub interaktywnego monitora dotykowego oraz jeden punkt dostępowy, w którym uczniowie mają możliwość korzystania z dostępu do Internetu w ramach zajęć pozalekcyjnych lub w czasie wolnym od zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Według przekazanych danych Szkoła w tym czasie posiadała trzy tablice interaktywne z projektorami, sześć laptopów z oprogramowaniem, pięć radiomagnetofonów i dwa telewizory. Spośród ogółem 11 sal lekcyjnych dwie miały być wyposażone w pomoce dydaktyczne w ramach programu. Zgłoszono zapotrzebowanie na zakup dwóch tablic interaktywnych z projekтором ultraogniskowym za kwotę 16 000 zł i dwa głośniki (lub urządzenia pozwalające na przekaz dźwięku) za kwotę 1 500 zł (łącznie 17 500 zł).

W dniu 17 sierpnia 2018 r., po przeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne, Gmina Tomaszów Lubelski zawarła z wybranym wykonawcą umowę nr OŚ.ZP.2720.2.2018, której przedmiotem była sprzedaż i dostarczenie pomocy dydaktycznych w ramach programu dla prowadzonych szkół, w tym dla Szkoły w Sabaudii (dwóch tablic interaktywnych z dwoma projektorami ultraogniskowymi oraz dwa zestawy głośników) za 17 400 zł (w cenie wykonawca zobowiązał się ująć koszty instalacji, uruchomienia oraz zintegrowania zakupionych urządzeń i oprogramowania wchodzących w skład pomocy dydaktycznych z infrastrukturą szkolną oraz przeprowadzić techniczne szkolenie nauczycieli). Urządzenia zostały dostarczone Szkole w dniu 29 września 2018 r. zgodnie z protokołem zdawczo-odbiorczym, podpisanym przez Dyrektora Szkoły i wykonawcę zamówienia.

W sprawozdaniu z realizacji zadań w ramach programu rządowego „Aktywna tablica” z dnia 29 maja 2019 r., złożonym przez Dyrektora Szkoły do organu prowadzącego i zaakceptowanym przez Wójta Gminy 5 czerwca 2019 r., podano m.in., że: w konferencjach i szkoleniach z zakresu stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w nauczaniu uczestniczyło czterech nauczycieli; zorganizowano trzy spotkania w ramach międzyszkolnych sieci

⁸ Dziennik umożliwił zidentyfikowanie godziny i dnia wpisu oceny.

⁹ Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”.

współpracy nauczycieli stosujących TIK w nauczaniu; zorganizowano dwie lekcje otwarte z wykorzystaniem TIK w nauczaniu; wyznaczono szkolnego e-koordynatora TIK oraz nauczycielskich zespołów samokształceniowych; w każdym oddziale Szkoły w każdym tygodniu nauki (od dnia uruchomienia pomocy dydaktycznych) wykorzystywano TIK w liczbie ośmiu godzin lekcyjnych. Była Dyrektor w sprawozdaniu stwierdziła, że w trakcie realizacji nie wystąpiły żadne problemy i bariery we wdrożeniu programu.

(akta kontroli, tom I str. 91-137)

2.4. Szkoła wzięła udział w projekcie „mLegitymacja szkolna”. W 2019 r. Dyrektor zgłosił Szkołę do systemu „mObywatel” i Szkoła została zarejestrowana w systemie „mLegitymacja szkolna”. Konto do obsługi programu zostało utworzone 17 października 2019 r. Ze względu na pandemię koronawirusa aplikacja u uczniów miała zostać wprowadzona w roku szkolnym 2020/2021.

(akta kontroli, tom I str. 141-146)

2.5. W latach 2014-2020 Szkoła uczestniczyła w projektach dofinansowanych ze środków UE i realizowanych przez Gminę Tomaszów Lubelski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W projekcie pt. „Moje pasje – Moje kompetencje” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego zorganizowano w Szkole zajęcia dodatkowe dla uczniów — rozwijające i dydaktyczno-wyrównawcze. Szkoła w ramach tego projektu została wyposażona w trzy laptopy Toshiba (znajdujące się w klasie I, IV i VI) oraz jedną tablicę interaktywną (znajdującą się w klasie VI).

Celem projektu pt. „Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów — szkolenia i doradztwo dla jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 było kształtowanie umiejętności uczenia się poprzez uatrakcyjnienie procesów edukacyjnych i stosowanie nowoczesnych metod doskonalenia nauczycieli. Przeprowadzono m.in. szkolenia rady pedagogicznej, spotkania konsultacyjne, cztery lekcje koleżeńskie.

(akta kontroli, tom I str. 17, 241-242, 299-304)

2.6. Szkoła posiadała i wykorzystywała konto pocztowe do kontaktu, przede wszystkim z instytucjami współpracującymi, tj. innymi szkołami, zespołem obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół, Urzędem Gminy Tomaszów Lubelski, Kuratorium Oświaty w Lublinie. Szkoła komunikowała się z rodzicami i uczniami poprzez e-maila, e-dziennik oraz aplikacje internetowe.

(akta kontroli, tom I str. 17)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Szkoła nie udostępniała informacji publicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, co stanowiło naruszenie, art. 8 ust. 2, w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4, ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej¹⁰.

Stwierdzono, że na stronie Szkoły w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczono nieaktualne dane dotyczące nazwy Szkoły (Zespół Szkół) oraz nie wykazano żadnych informacji w zakładkach strony odnoszących się do dyrekcji, pracowników, danych adresowych, statutu, budżetu, regulaminów, zarządzeń, przetargów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy do udostępniania informacji publicznej obowiązane są m.in. podmioty reprezentujące jednostki organizacyjne samorządu

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1429, ze zm.

terytorialnego. W myśl art. 8 ust. 2 ustawy podmioty te udostępniają informacje publiczne w Biuletynie Informacji Publicznej (urzędowym publikatorze teleinformatycznym).

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że Biuletyn Informacji Publicznej miał zostać zaktualizowany po szkoleniu z RODO, które miało zostać przeprowadzone w marcu, ale zostało wstrzymane ze względu na COVID-19. Poinformował, że Biuletyn zostanie zaktualizowany do końca sierpnia 2020 r. Badanie przez NIK danych na stronie BIP Szkoły w dniu 15 września 2020 r. wykazało, że nie dokonano aktualizacji ww. strony.

(akta kontroli, tom I str. 10-13, 18, 335)

2. W protokole odbioru pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”, podpisanym przez byłą Dyrektora Szkoły w dniu 29 września 2018 r., nie podano numerów seryjnych tych urządzeń. Numery seryjne urządzeń nie zostały także wykazane w księdze inwentarzowej Szkoły.

W protokole odbioru wykazano, że zakupione zostały po dwie sztuki tablic interaktywnych, projektorów i głośników bluetooth, jednak nie podano danych identyfikujących te urządzenia (numerów seryjnych). W księdze inwentarzowej Szkoły wykazano posiadanie przez Szkołę tych urządzeń, także bez podania szczegółowych danych identyfikujących te urządzenia.

Była Dyrektora Szkoły wyjaśniła, że brak numerów seryjnych urządzeń na protokole zdawczo-odbiorczym został spowodowany przez nieuwagę ze strony dostawcy i Dyrektora Szkoły.

(akta kontroli, tom I str. 124, 127-128, 131)

3. Zgodnie z punktem 12 rozdziału 1 Regulaminu korzystania z dziennika elektronicznego w Szkole Podstawowej im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii ww. Regulamin, który wszedł w życie z dniem 1 września 2019 r., miał być dostępny na oficjalnej stronie internetowej Szkoły <http://www.sabaudia.szkolna.net>. Oględziny ww. strony internetowej w dniu 10 września 2020 r. wykazały, że Regulamin nie był opublikowany na tej stronie internetowej.

Dyrektor wyjaśnił, że Regulamin nie został dodany do strony przez nieuwagę. Regulamin w tym samym dniu (10 września 2020 r.) został umieszczony na stronie internetowej Szkoły.

(akta kontroli, tom I str. 309-325)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła była przygotowana do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu oraz kontaktach z rodzicami i uczniami. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niedostępności w Internecie wymaganych informacji oraz niewystarczająco rzetelnym udokumentowaniu odbioru urządzeń multimedialnych.

OBSZAR

3. Realizacja zadań edukacyjnych szkoły za pośrednictwem Internetu, w związku z czasowym zawieszeniem zajęć w roku szkolnym 2019/2020 oraz udział szkoły w projekcie „Zdalna Szkoła”

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem COVID-19 Szkoła realizowała działalność edukacyjną z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W dniu 25 marca 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku

z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹¹, które m.in. określiło obowiązki dyrektora jednostki systemu oświaty w zakresie organizacji realizacji zadań z wykorzystaniem nauczania zdalnego i innych sposobów nauczania w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W drugim semestrze roku szkolnego 2019/2020 Dyrektor realizował wybrane zadania określone w ww. przepisach w sposób następujący:

- na początku czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły przekazał nauczycielom informację o sposobie i trybie realizacji zadań tej jednostki w formie komunikatów wysyłanych przez e-dziennik i w formie telefonicznej;
- koordynował współpracę nauczycieli z uczniami lub rodzicami poprzez rozmowy telefoniczne, komunikaty wysyłane e-dziennikiem; został udostępniony program do prowadzenia lekcji online, zajęcia przed monitorem zostały skrócone do 30 minut; uczniowie objęci kształceniem specjalnym i wczesnym wspomaganie rozwoju mieli zajęcia z nauczycielami;
- tygodniowy zakres treści nauczania ustalony został na początku zdalnego nauczania: lekcje przed monitorem dziennie 3-4 godziny lekcyjne (skrócone do 30 minut), lekcje wysyłane na maila i e-dziennik; od początku kwietnia 2020 r. wprowadzono program do prowadzenia lekcji online;
- monitorowanie postępów ucznia i informowanie rodziców i uczniów o postępach i uzyskanych ocenach ustalany był od początku zdalnego nauczania i uaktualniany na bieżąco;
- dokumentowanie realizacji zadań Szkoły było ustalone od początku zdalnego nauczania, np. poprzez sprawozdania ze zdalnego nauczania i tematy w e-dziennikach;
- źródła i materiały udostępnianie były rodzicom i uczniom w postaci m.in. linków na e-dziennik oraz na stronie szkoły w mediach społecznościowych; nauczyciele od początku zdalnego nauczania mieli szukać we własnym zakresie materiałów do swoich przedmiotów;
- rodzice i uczniowie mieli możliwość konsultacji z nauczycielami i wychowawcami dzięki nośnikom elektronicznym, m.in.: e-dziennik, komunikator internetowy, e-mail, telefon;
- formy zajęć na odległość realizowane w Szkole: lekcje online, komunikator internetowy, e-mail, e-dziennik oraz sms;
- na początku Dyrektor ustalił, że zadania powtórzeniowe do samodzielnej pracy podawane będą przez e-dziennik i e-mail oraz odnotowane wpisem w dzienniku; zajęcia z nowym materiałem z marca były podawane poprzez maila, sms, komunikator internetowy oraz e-dziennik, a od kwietnia lekcje prowadzone były na dwóch platformach online, przez sms, e-mail, oraz e-dziennik.

(akta kontroli, tom I str. 293-294, 296)

Według informacji Dyrektora Szkoły dostęp do Internetu w domu mieli wszyscy uczniowie i nauczyciele Szkoły. Dyrektor nie posiadał danych, jaką przepustowość miały łącza Internetu w domach nauczycieli i uczniów. Na początku zdalnego nauczania u niektórych osób był problem ze sprzętem. Po informacji zwrotnej od wychowawców klas Szkoła wypożyczała na bieżąco odpowiednie urządzenie

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 493, ze zm.

do zdalnego nauczania. Problem z Internetem występował na obszarach, w których był trudny dostęp do transferu danych (warunki naturalne – pagórkowaty teren).

Dyrektor, po wprowadzeniu obowiązku nauki zdalnej, ogłosił poprzez dziennik elektroniczny (według informacji Dyrektora — także w rozmowach telefonicznych z nauczycielami) możliwość wypożyczenia sprzętu do nauki zdalnej. Weryfikacja potrzeb rodziców i uczniów w tym zakresie odbywała się poprzez rozmowę wychowawcy z uczniem oraz rodzicem (opiekunem prawnym). Po rozmowie wychowawca przekazywał informację o potrzebach w tym zakresie Dyrektorowi. Dyrektor wyjaśnił, że ze względu na to, iż Szkoła miała wystarczającą ilość sprzętu, wypożyczanie nie wymagało prowadzenia rekrutacji osób oraz przygotowania pisemnej procedury.

Wypożyczono ogółem cztery laptopy na podstawie umowy użyczenia sprzętu do nauki zdalnej zawartej przez Dyrektora Szkoły z rodzicami uczniów. Zawarto kolejno umowy z rodzicami: 6 kwietnia 2020 r., 21 kwietnia 2020 r., 4 maja 2020 r., 12 maja 2020 r. (laptop zakupiony w ramach projektu pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”). Trzy umowy zawarto na okres do 26 czerwca 2020 r., jedną (dotyczącą laptopa zakupionego w ramach ww. projektu) do 25 czerwca 2020 r. W umowach biorący do używania m.in. zobowiązał się do korzystania z przedmiotu użyczenia w sposób odpowiadający jego przeznaczeniu i właściwościom do realizacji zajęć szkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym w szczególności do zainstalowania oprogramowania oraz tworzenia plików niezbędnych do realizacji ww. celu, a po zakończeniu zajęć zwrócić użyczającemu przedmiot w stanie niepogorszonym, po uprzednim skopiowaniu na swoje potrzeby i usunięciu utworzonych przez siebie plików oraz odinstalowaniu zainstalowanego przez siebie oprogramowania. W umowach wprowadzono zapis (§ 2 ust. 2), zgodnie z którym biorący do używania był lub nie był (zapis do wyboru przez strony umowy) uprawniony do oddania przedmiotu użyczenia osobie trzeciej do używania bez zgody użyczającego, jednak w żadnej z czterech umów zapis ten nie został odpowiednio doprecyzowany poprzez wybranie odpowiedniej opcji.

(akta kontroli, tom I str. 18, 272, 277-288)

Według informacji Dyrektora Szkoły, w razie ponownego wystąpienia potrzeby zdalnego nauczania w roku szkolnym 2020/2021, w Szkole zapotrzebowanie dotyczyć może 46 laptopów, ponieważ: 34 uczniów dzieli komputer z rodzeństwem lub rodzicem, ośmiu uczniów nie ma komputera, wśród nauczycieli jest zapotrzebowanie na cztery komputery. Z podanej wyżej liczby 34 laptopów, Szkoła może wypożyczyć uczniom/nauczycielom 15 laptopów.

(akta kontroli, tom I str. 305, 307-308)

3.2. W czasie zdalnego nauczania Szkoła komunikowała się z nauczycielami, uczniami i rodzicami poprzez: e-dziennik, e-mail (został założony e-mail Szkoły do prac domowych oraz e-maile dla klas V-VIII), komunikator internetowy, sms, telefon, stronę Szkoły oraz media społecznościowe.

Nauczyciele prowadzili kształcenie za pośrednictwem poczty elektronicznej, e-dziennika, komunikatora internetowego oraz w trybie umożliwiającym bieżące prowadzenie zajęć w formie wideokonferencji na dwóch platformach internetowych.

(akta kontroli, tom I str. 18, 269, 281-288)

3.3. W okresie pandemii COVID-19, w związku z realizacją przez szkoły nauki w trybie zdalnym, Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC) uruchomiło projekt grantowy pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”. Projekt realizowany jest w okresie 16 miesięcy,

od 1 marca 2020 r. do 30 czerwca 2021 r., w ramach środków publicznych Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, Priorytet 1. *Powszechny dostęp do szybkiego Internetu*; Działanie 1.1 *Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach*.

W ramach projektu umożliwiono jednostkom samorządu terytorialnego (organom prowadzącym szkoły i placówkom oświatowym) wnioskowanie o środki finansowe, w kwocie od 35 000 do 100 000 zł (bez wkładu własnego), przeznaczone na zakup sprzętu komputerowego (komputery, laptopy, tablety, oprogramowanie), niezbędnego do nauki zdalnej. Nabór wniosków miał trwać (w trybie ciągłym) od 1 kwietnia do 30 września 2020 r. lub do wyczerpania alokacji (186 mln zł). Zakupiony sprzęt komputerowy miał w szkołach zostać przekazany nauczycielom i uczniom (beneficjentom ostatecznym projektu), niemającym warunków technicznych do uczestnictwa w kształceniu zdalnym.

Gmina Tomaszów Lubelski uczestniczyła w ww. projekcie. W dniu 15 kwietnia 2020 r. przygotowano wniosek o udzielenie zamówienia¹², którego przedmiotem był zakup 33 sztuk laptopów (Dell E 5470 Core i5 6300 U6-gen. 2,4 GHz/8GB/240 SSD/14" Win 10 Prof. Update, z gwarancją 24 miesięcy), o łącznej wartości 60 000 zł brutto. W wyniku przeprowadzenia zamówienia Gmina wybrała ofertę zakupu w dniu 22 kwietnia 2020 r. (umowę o powierzenie grantu z CPPC zawarto w dniu 22 kwietnia 2020 r. na kwotę 60 000 zł). W dniu 30 kwietnia 2020 r. zakupiono 33 laptopy za kwotę 60 000,27 zł (zapłacono 15 maja 2020 r.). Zgodnie z umową zawartą z oferentem w dniu 24 kwietnia 2020 r. zakupione laptopy były używane, kompletne i gotowe do pracy i spełniały rekomendowane wymagania techniczne. Wykonawca zamówienia oświadczył, że cena laptopów nie przewyższa wartości rynkowej i jest niższa niż koszt podobnego nowego sprzętu oraz laptopy nie były w okresie poprzednich siedmiu lat współfinansowane z pomocy UE.

Kierownik Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Tomaszowie Lubelskim poinformował m.in., że we wniosku o udzielenie zamówienia ustalono, że przedmiotem zamówienia będą laptopy Dell E 5470 Core i5 6300 U6-gen. 2,4 GHz/8GB/240 SSD/14" Win 10 Prof. Update po przeprowadzonej analizie rynku. W dniu 6 kwietnia 2020 r. zwrócono się do czterech firm o przedstawienie oferty na laptopy nowe i używane, które będą spełniać kryteria rekomendowane przez CPPC. Na podstawie otrzymanych ofert w ramach badania rynku rekomendowano ww. model laptopa, uznając, że — pomimo, że używany — spełnia kryteria techniczne, posiada dobre parametry, a dodatkowo był w serii biznesowej, tzn. miał lepsze, bardziej wytrzymałe wykonanie.

W związku z zapytaniem, skierowanym przez kontrolera NIK do czterech sklepów komputerowych w Tomaszowie Lubelskim, czy w okresie od 1 do 15 kwietnia 2020 r. sklepy posiadały w ofercie sprzedaży komputery o wskazanych parametrach, ile tych komputerów posiadano oraz jaka była cena brutto jednego nowego laptopa, przedstawiciele sklepów poinformowali, że sklepy w tym okresie nie posiadały sprzętu o wskazanych parametrach

Na podstawie zarządzenia nr 27/2020 z dnia 30 kwietnia 2020 r. Wójt Gminy Tomaszów Lubelski upoważniła dyrektora Szkoły Podstawowej im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii (oraz siedmiu innych dyrektorów prowadzonych szkół) do użyczenia sprzętu niezbędnego do realizacji przez ucznia lub nauczycieli zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w szczególności

¹² Na dostawy, usługi lub roboty o wartości poniżej 30 000 euro.

komputera (zestawu komputerowego), laptopa lub tabletu. W dniu 4 maja 2020 r., na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego 3/05/2020 Gmina przekazała Szkole Podstawowej im. Ordynacji Zamoyskiej w Sabaudii cztery laptopy. Cena jednostkowa laptopa wyniosła 1 818,19 zł, łączna kwota ww. laptopów — 7 272,76 zł. W trakcie kontroli NIK (w dniu 7 września 2020 r.) Szkoła posiadała cztery laptopy o numerach seryjnych wykazanych w ww. protokole.

Wyjaśniając, dlaczego tylko jeden spośród czterech laptopów zakupionych w ramach projektu „Zdalna szkoła” wypożyczono uczniom do nauki, Dyrektor stwierdził, że laptopy w ramach ww. projektu Szkoła otrzymała w maju, a zapotrzebowanie na laptopy było już w kwietniu, więc ze względu na dobro uczniów i nauczycieli wypożyczano dostępny sprzęt szkolny.

(akta kontroli, tom I str. 147-174, 264-268, 305, 307, 332-334, 336-337, 340)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W żadnej z czterech umów użyczenia sprzętu do nauki zdalnej, zawartych przez Dyrektora Szkoły z rodzicami uczniów w kwietniu i maju 2020 r., nie doprecyzowano zapisu w § 2 ust. 2 ww. umów, w którym strony ustalały (w formie odpowiedniego zakreslenia), że biorący do używania był lub nie był uprawniony do oddania przedmiotu użyczenia osobie trzeciej do używania bez zgody użyczającego. W związku z powyższym uprawnienie biorącego do używania w tym zakresie, mimo sformułowania takiego zapisu w umowie, pozostawało nieustalone.

Dyrektor wyjaśnił, że brak zapisu został przeoczony przy wypełnianiu umowy, natomiast osoby wypożyczające sprzęt do nauki zdalnej zostały poinstruowane przez Dyrektora Szkoły (ustnie w czasie odbioru sprzętu) o braku możliwości użyczenia tego sprzętu osobom trzecim.

(akta kontroli, tom I str. 277-280, 305, 307)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła realizowała działalność edukacyjną z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w trakcie czasowego zawieszenia zajęć w roku szkolnym 2019/2020 oraz otrzymała w ramach projektu „Zdalna szkoła” cztery laptopy, co zwiększyło liczbę sprzętu komputerowego możliwego do wypożyczenia uczniom lub nauczycielom. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na niejednoznacznym ustaleniu uprawnień rodziców uczniów w zakresie oddania laptopów do użytkowania osobom trzecim w umowach użyczenia sprzętu do nauki zdalnej.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zaktualizowanie danych na stronie internetowej Szkoły w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Wykazanie w księdze inwentarzowej Szkoły numerów seryjnych urządzeń, zakupionych w ramach programu „Aktywna tablica”.
3. Jednoznaczne ustalenie w umowach użyczenia sprzętu do nauki zdalnej uprawnień rodziców uczniów w zakresie oddania laptopów do użytkowania osobom trzecim.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 5 października 2020 r.

Kontroler
Przemysław Fidecki
Doradca ekonomiczny
(—)

.....

podpis

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis
(—)

.....

podpis